

MÜMİNLERİN FEDAKARLIKLA DOLU YOLCULUĞU

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn.

İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

«لَا يُبْغِضُ الْأَنْصَارَ إِلَّا مُنَافِقٌ، وَمَنْ أَبْغَضَنَا أَهْلَ
الْبَيْتِ فَهُوَ مُنَافِقٌ، وَمَنْ أَبْغَضَ أَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ، فَهُوَ
مُنَافِقٌ. عد، كر، عن أبي سعيد.»

Lâ yubğidu'l-ensâra illâ münâfikun ve men ebğadanâ ehle'l-beyti fe-hüve münâfi-

*kun ve men ebğada Ebâ Bekrin ve Umere fe-hüve münâfikun.*¹

İbn Adî ve İbn Asakir Ebû Saîd *radiyallahu anh'*ten

Cenâb-ı Peygamber *sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem'*e beraberce salavât-ı şerîfe okuyalım.

Allahümme salli salâten kâmileten ve sellim selâmen tâmmen alâ seyyidinâ Muhammedinillezî tenhallü bihi'l-ukad ve tefericü bihi'l-kürab ve tukdâ bihi'l-havâic ve tünâlü bihi'l-rağâib ve hüsnü'l-havâtimi ve yüsteska'l-ğamâmü bi-vechihi'l-kerîm ve alâ âlihî ve sahbihî fî külli lemhatin ve nefesin bi-adedi külli mâlûmün leke.

a. İmanın Hakikatine Erişmek

Ensar malum Medine-i Münevvere'nin yerli halkı. Muhacirîn de Mekke-i Mükerre-me'den Medine-i Münevvere'ye hicret eden mü'minlerin lakapları.

Onun için Cenâb-ı Peygamber burada; *lâ yubğidu'l-ensâr* [buyurdu.]

Ensara yani ehli Medine'ye buğz etmek. Malum hatasız insan olmaz. Bazı hatalarından

---

¹ İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XLIV, 225, r. -1; Ali el-Muttakî, *Ken-zu'l-ummâl*, XII, 15, r. 33753; İbn Adî, *el-Kâmil*, V, 232.

hatta kusurlarından bile olsa ki burada şârih öyle demiş;

Ve in vucide sebebühû. “Yani kızmaya da bir sebep var.”

Bu adama şu sebepten şu sebepten kızılır.

“Bu sebep herhangi sebepten olursa olsun ehl-i ensara, ehli Medine’ye buğz edenler mutlaka münafıktır.”

Çünkü bugün bize erişen iman-ı İslâmiyet, o gün bu İslâmiyetin meydana gelmesine sebep olan bu zâtlardır. Eh, insan hatadan kusurdan salim olmaz. O da beşerdir. Beşeriyet itibariyle bazı kusurları olsa dahi onların kusurlarını muâhaze edip de onlara buğz etmek müslümana yakışmaz. Bize yakışan onlara karşı daima sevgi, saygı, hürmettir.

Onun için altında ikinci bir hadiste yine aynı şekilde;

«لَا يُبْغِضُ الْأَنْصَارَ رَجُلٌ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ.

م، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، ش، حم، ن، ض، ت حَسَنٌ، عَنِ ابْنِ

عَبَّاسٍ؛ ط، حم، خ، ش، حب، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ.»

*Lâ yubğidu'l-ensâra raculün yü'minü
billâhi ve'l-yevmi'l-âhiri.*²

Daha açıkça belirtilmiş.

“Allahu *celle ve alâ*'ya iman eden ve âhirete iman hiçbir adam yoktur ki ensara buğz etsin.”

Ona buğz ettin miydi münafıklık [oluyor].

Şu olmuş bu olmuş.

Olur olur.

Ondan sana ne bana ne?

Onun sen imanına bak, Resûlullah'a olan hizmetine bak. O Resûlallah'a nasıl hizmet etmiş, iman-ı İslâmiyete nasıl hizmet etmiş. O hizmet matlup olandır. O hizmetinden nâşi onların bütün kusurları, baştan aşağı kusur olsalar, onların kusurlarını görmeyip onları sevmek üzerimize düşen vacibâttandır.

Ravilerini teberrüken okuyayım.

Müslim Ebû Hüreyre'den. İbn Ebî Şeybe, Ahmed b. Hanbel, Nesei, Ziyâ el-Makdisî,

---

² Müslim, "İmân", r. 130; Tirmizî, "Menakıb", 66, r. 3906; Ahmed b. Hanbel, III, 45, r. 11407; Ahmed b. Hanbel, III, 93, r. 11885; İbn Hibbân, *Sahîh*, XVI, 263, r. 7274; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, VI, 400, r. 32372; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, VI, 400, r. 32373; Tayâlisî, *Müsned*, III, 637, r. 2296; Bezzâr, *Müsned*, XI, 245, r. 5026; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, VII, 380, r. 8275; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, VII, 377, r. 8265; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, II, 287, r. 1007; Deylemî, *el-Firdevs*, V, 161, r. 7819; Makdisî, *el-Muhtâre*, X, 136, r. -1; Makdisî, *el-Muhtâre*, X, 137, r. 135; Makdisî, *el-Muhtâre*, X, 244, r. 259; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, X, 29, r. 16473; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XII, 6, r. 33705.

Tirmizi -*hasenün*- İbn Abbas'tan. Taberani, Ahmed b. Hanbel, Buhari, İbni Ebî Şeybe, İbn Hibban Ebû Saîd'ten. Kuvvetli bir hadistir yani.

Binâenaleyh ensar *rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecmain*. "Allah onların hepsinden razı olsun."

Kur'an'da da öyle buyruluyor;

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ

*Radıyallahu anhüm ve radû anhu.*³

Binaenaleyh onlara [dil uzatmak doğru değildir.] Hatadan salim olmaz insan. Tarihlere de aldanır insan. Tarihlerle iş olmaz. Bazı sebepler gösterirler şöyle olur böyle olur diyerekten. Onları hiç iltifat etmemeli. Onlar Resûlullah'a iman etmişler, hizmet etmişler. O yeter bize. Onun mübarek yüzünü görmek saadetine nail olmuşlar. O devlet yeter. Bir de iman ile beraber hizmet de etmişler.

Elhamdülillah!..

---

³ 9/Tevbe, 100.

«لَا يَبْلُغُ الْعَبْدُ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى يَدَعَ مَا
لَا بَأْسَ بِهِ حَذَرًا لِمَا بِهِ الْبَأْسُ. ه ط ب، ك، ق، ت
حَسَنٌ غَرِيبٌ، عَنْ عَطِيَّةِ السَّعْدِيِّ.»

*Lâ yebluğu'l-abdü en yekûne mine'l-
müttakîne hattâ yedeâ mâ lâ be'se bihi ha-
zaren limâ bihi'l-be'sü.*⁴

Müttakî denilen bir zümre var ya.

*Lâ yebluğu'l-abdü en yekûne mine'l-
müttakîne.* “İnsan bu müttakîlerden zümre-
den olamaz. O müttakî olan zümreye erişe-
mez.” *Hattâ yede'a mâ lâ be'se bihi.*
“Ehemmiyetsiz bazı sözler vardır, o sözleri
terk etmedikçe.”

Lüzumsuz sözleri terk etmedikçe o adam
muttakîler zümresine dahil olamaz.

Bizde Türkçe tabiriyle geveze derler. Ve
ağzına geleni iki de bir söyler. Onlar matlub
bir şey değildir. İnsan söylediği sözü [düşüne-
rek söylemelidir].

---

⁴ Tirmizî, "Sifatü'l-Kıyame", 19, r. 2451; İbn Mâce, "Zühd", 24, r. 4215; İbn Ebî Şeybe, *Müsned*, II, 92, r. 591; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, V, 546, r. 10820; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VII, 496, r. 5361; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XVII, 168, r. 446; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, II, 74, r. 909; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, II, 75, r. 910; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, II, 75, r. 911; Deylemî, *el-Firdevs*, V, 151, r. 7788; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 91, r. 5642.

Hayvanın memesinden süt sağılır, sağıldıktan sonra bir daha memeden içeriye girer mi?

Girmez.

Söylenen söz dirhemle söylenmeli, işe yarayacağı şekilde söylemeli. İşe yaramayacak sözleri katiyen söylememelidir.

Yine buyuruyor ki;

«لَا يَبْلُغُ الْعَبْدُ حَقِيقَةَ الْإِيمَانِ حَتَّى يُحِبَّ لِلنَّاسِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ مِنَ الْخَيْرِ. ع، ح، ض، عَنْ أَنَسٍ.»

*Lâ yebluğu'l-abdü hakîkate'l-îmâni hattâ yuhibbu li'n-nâsi mâ yuhibbu li-nefsihi mine'l-hayri.*⁵

Lâ yebluğu'l-abdü hakîkate'l-îmâni. “İnsan hakikatı imana erişemez.”

Mü'miniz elhamdülillah ama bir hakikati var onun. Güzelliği var, iyiliği var.

“O iyi güzel hakiki bir imana insan.” *Lâ yebluğu.* “Baliğ olamaz yani yetişemez.” *Hattâ yuhibbu li'n-nâsi mâ yuhibbu li-nefsihi mine'l-hayri.* “Bütün hayırları, nefsinin iste-

⁵ İbn Hibbân, *Sahîh*, I, 471, r. 235; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, V, 407, r. 3081; Makdisî, *el-Muhtâre*, VII, 106-7, r. 2525; Heysemî, *Mevâridü'z-zam'ân*, I, 38, r. 29; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, I, 42, r. 101.

diği ne kadar hayır varsa o hayırları da insanlar için istemedikçe hakikati imana erişemez."

Yine dersin birisi;

"İman sahibi olmayanlar cennete giremez." *Hattâ tü'minû*. "Hiç kimse cennete giremez hatta iman etmedikçe."

Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah deyip iman şerefiyle müşerref olmayan insanlara cennet yok, bir.

"Mü'min olamaz hatta birbirlerini sevmedikçe."

Bunu demekle de iş bitmiyor yani. İman bunu demekle de iş bitmiyor. Birbirlerini sevmedikçe hakikati imana ulaşamazlar. Birbirlerini sevmedikçe *hattâ tehâbbû*. "Birbirlerini sevmedikçe hakikati imana da ulaşamazlar."

Allah!..

Bu kulağımızda küpe olsun bu bizim de, birbirimize buğz etmekten, birbirimizin aleyhinde konuşmaktan, birbirimizin dedikodusunu yapmaktan Allah bizi kurtarsın.

Sanki kendimiz birer melek. Gökten indik tertemiz, hiç kusurumuz kabahatimiz yok. Hep birbirimizin kusuru kabahatleriyle meş-

gul olmaya vazife edinmişiz. Başka memlekette yapılacak iş kalmamış!

Allah bu münafıklıktan ve bu dedikoduculuktan mü'minleri müslümanları kurtarsın.

Sözde kardeşiz değil mi?

Hangi kardeşlik bu?

Bu kardeşlik ana baba kardeşliğine de benzemez. Anadan babadan kardeşler iyidirler. Bir miras vakti oldu muydu, "Sen çok aldın ben az aldım!" diyerekten hepsi birbiriyle kavga ederler. Fakat mü'minin kardeşliği böyle değil ki. Mü'min elindekini verir kardeşine. Elindekini de verir.

Kardeşim babamız öldü.

Eh, Peki!

"Bu mal senin olsun!" der. "Ben çalışırım kazanırım!" der. Hakikati imana erişmiş insanlar veriverir.

Nitekim bir çok misalleri de vardır böyle.

Binâenaleyh hakikati imana ulaşmak da kolay bir şey değil. Bütün insanlara kendi nefsi için sevdiği hayırları [ister.] Hayır içinden istemekle olur. Bunu yapmadıkça insan hakikatı imana ulaşamaz.

Hatta bir şeyde yine;

«لَا يَبْلُغُ عَبْدٌ صَرِيحَ الْإِيمَانِ حَتَّى يَدَعَ الْمِرَاحَ
وَالْكَذِبَ، وَيَدَعَ الْمِرَاءَ وَإِنْ كَانَ مُحِقًّا. ع، عَنِ ابْنِ
عُمَرَ.»

*Lâ yebluğu abdün sarîha'l-îmâni hattâ yedea'l-mizâha ve'l-kezibe ve yedea'l-mirâe ve in kâne muhikkan.*⁶

Lâ yebluğu abdün sarîha'l-îmâni. Bu da hakikati iman demektir. “Sarîh-i imana ulaşamaz insan.” *Hattâ yedea'l-mizâha.* “Şakayı terk etmedikçe.”

Şakacılık hiç iyi bir şey değil.

Şaka yaptım!

Sen çocuk musun bebek misin?

Şakayı çocuklar yapar.

Ve'l-kezibe. “Yalanı da terk etmedikçe.”

Ve yedea'l-mirâe. “Mücadeleyi de terk etmedikçe.”

Mücadele hiç iyi bir şey değil. Mücadele ara bozan şey. Sen haksızsın ben haklıyım. Neyine gerek bırak sen şimdi onu. Öyle mü-

⁶ Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, III, 215, r. 2115; Münzirî, *et-Terğîb ve't-terhîb*, III, 367, r. 4453; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, I, 92, r. 326; Bûsirî, *İthâfu'l-hiyere*, I, 86, r. 40; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 646, r. 8317; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, V, 176, r. -1; İbn Hacer, *Metâlibü'l-âliye*, XII, 390, r. 2919; Temmâm, *Fevâid*, II, 234, r. 1606.

cadeleye girdin mi darılırız birbirimizle. Çünkü ashabı kiramın mücadelesi hakkı izhar içindi. Biz ise kendimizin yüksekliğini göstermek için yapıyoruz mücadeleyi. Hak için değil. Kendimizin mevkinin yüksekliğini beyan için işte fesahata sahip belagata sahip güzel konuşuyor filan derken karşıdaki adamı mahcup duruma düşürüyor. Onun karşıındaki adam mahcup duruma düşünce bir daha onun yüzüne bakmamak ister.

Onun için ne olursa olsun mücadeleyi terk etmek lazım. Halbuki şimdi bir de mücadele cemiyeti var. Adam cemiyet kurmuş mücadele için. Bak Peygamber terk edin diyor, o da kuruyor.

Bak bak bak!...

Ve in kâne muhikkan. "Haklı da olsan sus."

Haklı da olsan sus!

Niçin?

Ara bozma.

Ara bozular. Sen sen dersin, ben benim derken iş gürültüye varır. hiç bir şey olmaz arada bozukluk olur. İyisi mi kendin sus, "Pe-ki kardeş sen haklı ol!" de geç. Ama nefis var dedirttirmez ki insana.

«لَا يَبُولَنَّ أَحَدُكُمْ فِي مُسْتَحَمِّهِ، ثُمَّ يَغْتَسِلُ [فِيهِ] أَوْ
يَتَوَضَّأُ فِيهِ، فَإِنَّ عَامَّةَ الْوَسْوَاسِ مِنْهُ. حَم، د، ت، ن،
ه ح ب، ك، ع ب، ع ق، ع ن عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُغَفَّلٍ.»

*Lâ yebûlenne ehadüküm fî müsteham-
mihî sümme yağtesil fîhi ev yetevadda' fîhi
fe-inne âmmete'l-vesvâsi minhü.*⁷

*Lâ yebûlenne ehadüküm fî müsteham-
mihî.* "Gusül ettiğiniz hamamlarda def-i
hâcet, gerek ufaktan gerek büyükten idrarı-
nızı yapmayın orada." *Lâ yebûlenne.* "Bevl
çıkarmayın oraya."

Mesela abdest alırken sıkışmış insan. Ab-
destini de bozverecek. O olmaz. Çık dışarıda
abdestini yap. Ondan sonra gel hamamında
guslünü yap.

*Lâ yebûlenne ehadüküm fî müsteham-
mihî. Mevzi-i iğtisal.* "Guslettiği yer."

---

⁷ Ebû Dâvud, "Tahâret", 15, r. 27; Tirmizî, "Tahâret", 17, r. 21; Nesâî, "Tahâret", 35, r. 36; İbn Mâce, "Tahâret", 12, r. 304; Ahmed b. Han-
bel, V, 56, r. 20569; İbn Hibbân, *Sahîh*, IV, 66, r. 1255; Hâkim, *el-
Müstedrek*, I, 273, r. 595; Hâkim, *el-Müstedrek*, I, 296, r. 662; Abdür-
rezzak, *Musannef*, I, 255, r. 978; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, I, 159, r.
473; Beyhakî, *es-Sünenü's-suğrâ*, I, 36, r. 38; Beyhakî, *Ma'rifetü's-
sünen ve'l-âsâr*, I, 339, r. 833; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, III, 230,
r. 3005; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IX, 363, r. 26475; Ali el-
Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IX, 354, r. 26418; Ukaylî, *ed-Duafâ*, I, 29.

Sümme yağtesil fîhi. “Guslettiği yerde idrar yapmasın, yani işemesin.”

Sonra o işediği yerde de gusül ediyor.

Bazı evlerde, Allah muhafaza etsin, gusülhaneler de böyle yüz numaraların içersine yapılmış. Hiç olacak şey değil. Müslümana yakışan şey değil.

Ev yetevadda' fîhi. “Yahut gusletmiyor da abdest alıyor.”

Abdest aldığı yerde dahi yani işediği yerde abdest almasın.

“İşediği yerde abdest almasın.” *Fe-inne âmmete'l-vesvâsi minhü.* Vesvese. Vesvese diyorlar ya, kuruntu işte içerden gelen bir türlü şeyler. Çeşit adları var onların.

“Bunların hepsi o guslettiği yerdeki abdest edişinden yahut abdest aldığı yerde abdest edişinden ileri gelirmiş.”

Fe-inne âmmete'l-vesvâsi minhü. “Bütün vesveseler oradan ileri geliyor.”

Bazı insanlar çok şikayet ederler böyle. Bundan kurtaramıyorum diye. İşte bunun sebeplerinden birisi de guslettiği yerlerde idrar yapmak, işemek. Yahut abdest aldığı yerde işemek.

Onun için evler yapılırken çok dikkat lazım. Gusülhaneler ayrı olmalı. Ucuz olsun diyerekten gusülhanenin içine banyoyu [abdesthaneyi] da koymak ucuza mal olur ama Müslümanlığa yakışmaz. Müslümanın gusülhanesi de ayrı olur abdesthanesi de ayrı olur.

b. Durgun Sulara Küçük Abdesti Yapmayın

Yine bir ikinci hadis;

«لَا يَبُولَنَّ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ الدَّائِمِ الَّذِي لَا يَجْرِي،
ثُمَّ يَغْتَسِلُ فِيهِ. ض، خ، م، د، ن، ح، وَابْنُ خُزَيْمَةَ،
عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Lâ yebûlenne ehadüküm fi'l-mâi'd-dâimi'llezî lâ yecrî sümme yağtesilü fîhi.*⁸

Lâ yebûlenne ehadüküm fi'l-mâi'd-dâimi. “Duran suların, durgun suların üzerine de çiş yapmayınız.”

⁸ Buhârî, "Vudu", 71, r. 239; Müslim, "Tahâret", r. 95; Ebû Dâvud, "Tahâret", 36, r. 69; Ebû Dâvud, "Tahâret", 36, r. 70; Nesâî, "Gusl", 1, r. 400; Nesâî, "Tahâret", 47, r. 58; Ahmed b. Hanbel, II, 346, r. 8558; Ahmed b. Hanbel, II, 362, r. 8740; İbn Huzeyme, *Sahîh*, I, 37, r. 66; İbn Hibbân, *Sahîh*, IV, 64-5, r. 1254; Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, IV, 293, r. 3341; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IX, 354, r. 26419.

Durgun su, akarsularda da yapılması doğru değil ama durgun sulara hiç yapılmaması lazım.

Ellezi lâ yecrî. “Akmıyor. Durgun bir su.”

O suya işeyip de suyu bozma. O sudan icap ederse içmek için alan olur, abdest için alan olur. Onu içmek suretiyle de caiz olmaz.

Yalnız burada büyük göl olarıktan izah etmemiş. Belki bunlar ufak havuzlardır, ki onlar çabuk kirlenirler. Göl, büyük göller olursa deniz gibidir onlar. Onlara zarar etmez ama yapmaması yine evladır.

Sümme yağtesilü fîhi. “O durgun suda çişini yapıyor sonra bir de oradan o sudan guslediyor.”

Ki, caiz olmayan bir şeydir.

Bu hususta çeşit sözler ve çok hadisler varmış.

Ravileri yine;

Ziya el-Makdisî, Buhari, Müslim, Ebu Davud, Nesei, İbn Hibban, İbn Huzeyme Hz. Ebû Hüreyre'den.

«لَا يَجْتَمِعُ مَلَأٌ فَيَدْعُو بَعْضُهُمْ، وَيُؤَمِّنُ الْبَعْضُ، إِلَّا
أَجَابَهُمُ اللَّهُ. طَب، ك، ق، عَنِ حَبِيبِ بْنِ مَسْلَمَةَ
الْفِهْرِيِّ.»

*Lâ yectemi'ü meleün fe-yed'ü ba'duhüm
ve yüemminü'l-ba'du illâ ecâbehümüllâhu.*⁹

Lâ yectemi'ü meleün. “Bir cemaat toplanmaz.” *Fe-yed'ü ba'duhüm ve yüemminü'l-ba'du.* “Toplandıkları vakitte bir cemaat şimdi bir kısmı dua ediyor bir kısmı da amin diyor. Böyle olduğu halde.” *Illâ ecâbehümüllâhu.* “Muhakkak Cenâb-ı Hak onların duasına icabet eder.”

Bu onun için bazı insanlar mesela hatm-i Kur'an'ı evde yaparlar da gelirler camide bir onun duasını yaptırıvereyim, cemaatin duası amini icabete vesile oluyor. Her ne kadar doğru değil diyenler olmuşsa da e cemaati her yerde bulmak mümkün olmaz. Cemaatler ancak olsa olsa camilerde bulunuyor. Onun için böyle bu gibi dualarda fırsat bilmeli insan yapacağı duaları cemaatiyle yapınca; *ecâbe-*

⁹ Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, X, 274, r. 20616; Beyhakî, *es-Sünenü's-suğrâ*, IV, 153, r. 3307; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XI, 17, r. 30439.

hümüllâhu. “Allah da onların duasına isteklerine icabet eder, verir arzularını.”

Onun için gerek namazlarımızın arkasında yaptığımız dualar, gerek Kur’an okumak suretiyle yaptığımız hatimlerde, mevlitlerde zikirlerde vesaire zamanlarda yapılan dualar mutlaka icâbet-i ilâhiyeye nail olurlar. Fırsatı kaçırmamak lazım.

«لَا يَجْتَمِعُ غُبَارٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَدُخَانٌ جَهَنَّمَ فِي
جَوْفِ عَبْدٍ أَبَدًا، وَلَا يَجْتَمِعُ الشُّحُّ وَالْإِيمَانُ فِي
قَلْبِ عَبْدٍ أَبَدًا. ش، ن، ك، هب، وَهَنَادٌ، وَابْنُ زَنْجُوِيَهْ،
عَنْ عَائِشَةَ، وَأَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Lâ yectemiu ğubârun fî sebîlillâhi ve duhânu cehenneme fî cevfi abdin ebeden ve lâ yectemiu’ş-şuhhu ve’l-îmâni fî kalbi abdin ebeden.*¹⁰

Ğubâr, toz.

Lâ yectemiu ğubârun fî sebîlillâhi ve duhânu cehennem. “Fisebillah bir toz ile

¹⁰ Hâkim, *el-Müstedrek*, III, 390, r. 5478; Beyhakî, *Delâilü'n-nübüvve*, VII, 113, r. -1; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, IV, 21, r. 3536; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, X, 170, r. 17347; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, II, 107, r. 3367.

cehennemini alevi, ateşini, dumanını [bir arada toplanmaz.]

Hem cihaddan üstü başı tozlanmış hem de cehennemini ateşini ona erişsin. Mümkün olmaz bu. Yani cihat etmiş bir adamsa o cehenneme girmez demek.

Fî cevfi abdin ebeden. "Mücahitlerin cehennem ateşini görmeleri mümkün değil."

Mücahit, fisebilillah dediği orada; Kur'an okumak fisebilillah. Namaz kılmak fisebilillah. Sadaka vermek fisebilillah. Hayratları iştirak etmek fisebilillah. Hacca gitmek fisebilillah. Giden askere yardım etmek fisebilillah. Her tarafa bir çok yani fisebilillahın sayısı bitmez. Okuyan talebenin [ihtiyacını görmek,] şu bir sürü. Bunların hangisi olursa olsun cehennemle bunların birleşmesi mümkün değil.

Sebebi?

İşte Allahu Teâlâ sevdiği için, cihada iştirak edenleri sevdiği için ister gazi ol isterse böyle ilimle mücadele ederek, mücahede edekten gazi ol nasıl olursan ol, cehennemle birleşmesi mümkün değil.

Yine;

Ve lâ yectemi'u şuhhu ve'l-iman.

Bahilik, sıklık yani bahilik sıklık diyorlar ya.

“Sıklıkla iman da bir arada durmaz.”

Yani iki şey vardır. Cihatla cehennem ateşi nasıl bir arada birleşmiyorsa yani mücahidi cehenneme Cenâb-ı Hak nasıl koymuyorsa bahili de cennete koymuyor. İman sahibi olamıyor çünkü.

Ve lâ yectemiu’ş-şuhhu ve’l-îmâni.
“İman ile bahilik.” *Fî kalbi abdin ebeden.*
“Mü’minin kalbinde ebediyen yaşamaz.”

Bu da ebedâ. Hem iman hem bahilik olmaz. Bahilse iman yok. İmanı varsa bahil değildir. Bahil adam iman sahibi olamaz. Ne kadar fena bir şey bu bahilik.

Onun için geçen bir şey dinledim. Birisi sormuş;

Siz nasıl mücadele edersiniz?

Şöyle ederiz böyle ederiz.

“Öyle yağma yok!” demiş. Keselerin ağzı açılmadıkça mücadele olmaz. Keselerin ağzı açılıp cömertlik yapıp kendini cömert olarak halka tanıtacaksın. Ondan sonra halk seni sevecek bel bağlayacak sana.

Bu hadîs-i şerîfi Hz. Aişe validemizle Ebû Hüreyre rivayet etmişler.

Yine buyuruyorlar;

«لَا يَجْتَمِعُ أَرْبَعَةٌ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا أُوجِبَ لَهُ اللهُ لَهُ بِهِنَّ
الْجَنَّةَ: الصِّدْقُ فِي اللِّسَانِ، وَالسَّخَاءُ فِي الْمَالِ،
وَالْمَوَدَّةُ فِي الْقَلْبِ، وَالنَّصِيحَةُ فِي الْمَشْهَدِ
وَالْمَغِيبِ. كَ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ. وَفِيهِ عُمَرُ بْنُ هَارُونَ
مَتْرُوكٌ.»

*Lâ yectemiu erba'atün fî mü'minin illâ
evceballâhu lehu bihinne'l-cennete: es-Sıdku
fi'l-lisâni ve's-sehâu fi'l-mâli ve'l-
meveddetü fi'l-kalbi ve'n-nasîhatü fi'l-
meşhedi ve'l-mağîbi.*¹¹

Lâ yectemiu erba'atün fî mü'minin.
“Dört şey bir mü'minde birleşmez.” *İllâ ev-
ceballâhu lehû bihinne'l-cennete.* “Birleştiği
vakitte bu dört şey sebebiyle Allahu celle ve
alâ o adamı cennete kor.”

¹¹ Nesâî, "Cihâd", 8, r. 3110; İbn Hibbân, *Sahîh*, VIII, 43, r. 3251; Hâkim, *el-Müstedrek*, II, 82, r. 2395; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, IV, 208, r. 19364; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, IV, 275, r. 4303; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, IV, 275, r. 4305; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VI, 117, r. 3952; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, XIII, 280-1, r. 10335; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IX, 271, r. 18508; Begavî, *Şerhu's-sünne*, X, 354, r. 2619; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 295, r. 10566; Buhârî, *el-Edebü'l-müfred*, I, 106, r. 281.

Dört şey bir adamın kalbinde birleşirse toplanırsa o cennetliktir.

Birisi;

es-Sıdku. “Doğruluk.”

Doğruluk, bir.

Fi'l-lisâni. “Dilinde doğruluk.”

Benim sen kalbime bak.

O yok.

Dilinin doğru olması şart.

Ve's-sehâu fi'l-mâli. “Malda cömertlik, iki.” *Ve'l-meveddetü fi'l-kalbi*. “Tam manasıyla gönülden sevmek.” *Ve'n-nasîhatü fi'l-meşhedi ve'l-mağîbi*. “Hazır olanlara da gaib olanlara da daima hayır murad etmek.”

Daima herkes hakkında hayır murad etmek. Herkes nasihat etmek. Hayırlı yolu göstermek. Hayırlı yolu göstermek ve nasihat etmek. Yavrum bu yol müslümanın yolu değildir. Yavrum bu yol mü'minin yolu değildir. Yavrum bu müslümana yakışmaz. Yavrum bu mü'mine yakışmaz.

Daima nasihat et.

Döverlermiş.

Ne yapalım, vazifemiz.

«لَا يَجْتَمِعَانِ فِي النَّارِ: مُسْلِمٌ قَتَلَ كَافِرًا ثُمَّ سَدَّ
وَقَارَبَ، وَلَا يَجْتَمِعَانِ فِي جَوْفِ مُؤْمِنٍ: غُبَارٌ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَفَيْحُ جَهَنَّمَ، وَلَا يَجْتَمِعَانِ فِي قَلْبِ عَبْدٍ:
الْإِيمَانُ وَالْحَسَدُ. حم، ن، ك، عن أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Lâ yectemiâni fi'n-nâri: Müslimün katele
kâfiren sümme seddede ve kârebe ve lâ yec-
temiâni fî cevfi mü'minin: ğubârun fî
sebîlillâhi ve feyhu cehenneme ve lâ yecte-
miâni fî kalbi abdin: el-Îmânü ve'l-hasedü.*¹²

Lâ yectemiâni fi'n-nâri. "Cehennemde
iki kişi birleşmez."

Cehennemde iki kişi yan yana gelmez.

Birisi;

Müslimün katele kâfiren. "Gavuru öldür-
dü. Katletti."

Bu katlinden dolayı bir türlü de kabahati
var. Allah bunu kafirle beraber cehennemde
yakmaz. O katlettiđi kafir cehenneme girer
bu cehenneme girmez. Yani kafiri katleden
cehenneme girmez demek.

¹² Deylemî, *el-Firdevs*, I, 185, r. 7907; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*,
XV, 876, r. 43482.

Sümme seddede ve kârebe. “Sonra kendisi istikamet üzerine hareket ediyor.”

Öldürdü ama istikamet üzerine hareket ediyor. Gurbet-i ilâhiyeyi kazanıyor.

Ve lâ yectemiâni fî cevfi mü'minin: ğubârun fî sebîlillâhi ve feyhu cehenneme. “Yine iki şey mü'minin içinde bulunmaz, birleşmez. Birisi, fisebilillah tozlanmış.”

Hacca giderken tozlanır, mektebe giderken tozlanır, medreseye giderken tozlanır. Şuraya giderken tozlanır. Harbe giderken tozlanır toza toprağa bulanır.

“Ha bu tozlu topraklarla beraber cehennemin ateşine kokusuna dumanına girsin olmaz.”

Ve lâ yectemiâni fî kalbi abdin: el-Îmânü ve'l-hasedü. “Yine o kalpte birleşmez hem iman olsun hem haset, çekememezlik olsun. Bu da olmaz.”

Mü'minse, imanı varsa haset olmayacak. Hasedi varsa imanı yok demektir.

Allah muhafaza etsin.

el-Hasedü te'külü'l-hasenât kemâ te'külü'n-nâru'l-hatab.

Haset o kadar fena bir şey ki nasıl ki odunu ateş yiyor yani yanıyor. Yanınca nasıl

kül oluyor bir şey kalmıyor ortada. Koca bir kök, kütük yanıyor bir şey kalmıyor.

“Nasıl onda bir şey kalmıyorsa haset de imanı böyle yer bitirir.”

Ateş odunu nasıl yiyorsa haset de imanı yer. Hakkın takdirine razı olmamaktan ileri geliyor. Haset hakkın takdirine razı olmamaktan ileri geliyor.

Onun olsun da benim niçin olmasın?

E neden?

Allah sana takdir etmiş böyle. Sen ona razı ol. Ona da öyle takdir etmiş. Sen de ona razı ol. Razı olmuyorsan demek ki imanın yok.

Mühim meseledir. Bu gün hele çok mühim bir meseledir hasetçilik. Bütün kavga kıyamet de bundan kopuyor bugün.

«لَا يَجْتَمِعَانِ فِي قَلْبِ عَبْدٍ فِي مِثْلِ هَذَا الْمَوْطِنِ إِلَّا
أَعْطَاهُ اللَّهُ مَا يَرْجُو، وَأَمَّنَهُ مِمَّا يَخَافُ. ن، ه ع،
ه ب، ض، ت غَرِيبٌ، وَابْنُ السُّنِّيِّ، عَنِ أَنْسٍ قَالَ:
دَخَلَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَجُلٍ وَهُوَ فِي
الْمَوْتِ، فَقَالَ لَهُ: كَيْفَ تَجِدُكَ؟ قَالَ: أَرْجُو اللَّهَ

وَأَخَافُ ذُنُوبِي. هَب، عَنْ عَبْدِ بْنِ عُمَيْرٍ مُرْسَلًا

مِثْلَهُ.

*Lâ yectemiâni fî kalbi abdin fî misli hâze'l-mevtını illâ a'tâhullâhu mâ yercû ve âmenehû mimmâ yehâfu. Dehale aleyhisselâtü ve's-selâm alâ raculin hüve fi'l-mevti fe-kâle lehû: Keyfe tecidüke? Kâle: Ercûllâhe ve ehâfü zünübî.*¹³

Dehale aleyhisselâtü ve's-selâm alâ raculin hüve fi'l-mevti fe-kâle lehû. "Resûlü Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem bir adamın, bir kişinin ziyaretine gitmişler. O da sekerâtü'l-mevtte, ölüm halinde. Ona demiş ki." Keyfe tecidüke. "Nasıl halin, nasıl buluyorsun halini?" Kâle: Ercûllâhe ve ehâfü zünübî. "Ben Allah'tan umudumu kesmiyorum. Umuyorum ki benim günahlarımı [affeder]." demiş.

Hem korkuyorum hem de ondan affedeceğini umuyorum.

¹³ Nesâî, "Cihâd", 8, r. 3109; Ahmed b. Hanbel, II, 441, r. 9693; Ahmed b. Hanbel, II, 340, r. 8479; Hâkim, *el-Müstedrek*, II, 82, r. 2394; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, IV, 274, r. 4302; Taberânî, *el-Mu'cemü s-sagîr*, I, 251, r. 410; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 295, r. 10567.

Öyleyse demiş ki Cenâb-ı Hak. Bu anda ne isterse insan Cenâb-ı Hak'tan o umduğuna nail olur yani. O anda umuyor ki Allah Gafûr'dur, Kerîm'dir, Rahîm'dir. Çok da kabahatler ettim ama bağışlayıcıdır. Bağışlanmamı ümit ediyorum. Çünkü hayattayken korkuyla ümit rica, ikisinin terazinin gözü gibi bir olması lazım. Fakat ölüm hali geldi miydi korkuyu kaldıracak ümide dayanacağız.

Aman yâ Rabbi!..

«لَا يَجْمَعُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أُمَّرَ أُمَّتِي عَلَى ضَلَالَةٍ أَبَدًا.
اتَّبِعُوا السَّوَادَ الْأَعْظَمَ، يَدُ اللَّهِ عَلَى الْجَمَاعَةِ، مَنْ
شَدَّ شَدَّ فِي النَّارِ. كِ، وَالْحَكِيمُ، وَابْنُ جَرِيرٍ، عَنِ ابْنِ
عُمَرَ؛ كِ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

*Lâ yecmeullâhu azze ve celle emre üm-
metî alâ dalâletin ebeden. İttebiû's-
sevâde'l-a'zame yedullâhi ale'l-cemâati men
şezze şezze fi'n-nâri.*¹⁴

¹⁴ Hâkim, *el-Müstedrek*, I, 201, r. 396; Hâkim, *el-Müstedrek*, I, 201, r. 397; Hakîm et-Tirmizî, *Nevâdiru'l-usûl*, 1, 422, r. -1; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, I, 206, r. 1030; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, III, 37.

“Cenâb-ı Allah *celle ve alâ* hazretleri benim ümmetimi katiyen dalalet üzerine toplandırmaz.”

Dalalet üzerine toplu bir cemiyet bulunmaz.

Ebeden. “Hiç bir zaman.” *İttebiû’s-sevâde’l-a’zame.* “Binâenaleyh büyük cemaate tabi olun.”

Cemaatin büyüğüne tabi olun.

Yedullâhi ale’l-cemâati. “Allah’ın eli cemaatin üzerindedir.”

“Allah’ın eli” [denilmesi] temsildir. Allah toplu cemaatlere rahmet eder.

Men şezze şüzze fi’n-nâri. “Cemaatten ayrılanlar cehenneme düşer.”

Onun için bölücülük de, ayrıcılık de, partcilik de ne dersin de artık. Bunların hiç birisi Müslümanlığa yakışır şeyler değildir. Hepimiz biriz.

el-Mü’minü ke’l-bünyâni. el-Müslimü ke’l-cesedi.

Mü’minler bir bina gibidir. Bin bir tane taş var işte. Hepsi birleşmiş binasını yapmış. Çivisinden demirinden taşından birleşmiş bina olmuş. Ceset; işte etinden kemiğinden derisinden şusundan busundan toplanmış bir ce-

set olmuş. Mü'minler de tıpkı böyledir. Artık kol derse ki ben bu işi yapıyorum ben ayrılacağım. Bacak derse ki bu işi ben yapıyorum ben ayrılacağım. Göz derse ki bu işi benim sayemde yapıyorsun ben ayrılacağım.

Ne olur o ceset?

Hiçbir işe yaramaz.

Sonra bunları toplayıpta yine bir yere getirsek yine olmaz. Çünkü yerinden ayrılan bir şey eklenmek suretiyle bir daha ondan hayır olmaz.

Yek vücut gibi olur mu?

Ayrılan bir parçaları getirelim ekleyelim yine. Kolunu takalım bacağını takalım. Şunun gözünü kulağını takalım yine olsun.

O uydurma. Uydurma olur o.

Bir kenarda görüyoruz ya, bazı esvaplar giydiriyorlar otutturuyorlar bir hanımı. Uydurma hanım işte!

c. Şu Dört Kişinin Sevgisi Toplanmaz

«لَا يَجْتَمِعُ حُبُّ هَؤُلَاءِ الْأَرْبَعَةِ فِي قَلْبِ مُنَافِقٍ: أَبِي بَكْرٍ، وَعُمَرُ، وَعُثْمَانُ، وَعَلِيٌّ. طس، كر، عَنُ أَنَسٍ.»

*Lâ yectemi'ü hubbu hâülâi'l-erba'ati fî kalbi münâfikin: Ebî Bekrin ve Umere ve Osmâne ve Aliyyin.*¹⁵

Lâ yectemiu. "Toplanmaz." *Hubbu hâülâi'l-erba'ati.* "Şu dört kişinin sevgisi toplanmaz." *Fî kalbi münâfikin.* "Münafıkın kalbinde şu dört kişinin sevgisi toplanmaz." *Ebî Bekrin ve Umere ve Osmâne ve Aliyyin.* "Ebû Bekir'i sevmek, Ömer'i sevmek, Osman'ı sevmek ve Ali'yi sevmek."

Haa bunlar münafıklarda bulunmaz. Bunlar mü'minlerde bulunur ancak. Mü'min bu dördü canı gibi sever. Halife diyordı bunlara, dört halife hani: Ebû Bekir, Ömer, Osman, Ali. Hilafet 30 sene, bunlara [hulefâ-i râşidîn denir]. Ondan sonraki hilafet işte padişahlıktır, krallıktır, cumhuriyettir, şudur budur çeşit adlar altında kullanılır. Fakat bunlar nübüvvetin halifeleridir. Nübüvvetin halifeleri 33 sene sürmüş. 30 sene veya 6 ay filan.

---

¹⁵ Abd b. Humejd, *Müsned*, II, 354, r. 1462; Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, III, 297, r. -1; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XLIV, 221, r. 9746; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XXXIX, 125-6, r. 7925; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XXXIX, 128-9, r. 7929; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XI, 637, r. 33103; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XIII, 245-6, r. 36735; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, V, 203.

«لَا يُحِبُّ الْأَنْصَارَ إِلَّا الْمُؤْمِنُ، وَلَا يُبْغِضُهُمْ إِلَّا مُنَافِقٌ.
مَنْ أَحَبَّهُمْ أَحَبَّهُ اللَّهُ، وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ أَبْغَضَهُ اللَّهُ. ط،
حم، م، خ، ن، ت صَحِيحٌ، عَنِ الْبَرَاءِ.»

*Lâ yuhibbu'l-ensâra illâ mü'minün ve lâ yubğiduhum illâ münâfikun. Men ehabbehüm ehabbehullâhu ve men ebğadahüm ebğadahullâhu.*¹⁶

Yine bakınız buyuruyor;

Lâ yuhibbu'l-ensâra illâ mü'minün. "Ensarı sevmez ancak mü'min sever."

Medine halkını ancak mü'min sever.

Ve lâ yubğiduhum. "Ehli Medine'ye buğz etmez." *İllâ münâfikun.* "Ancak münafıklar buğz eder."

Sayar, bu işte şu şöyle yaptı bu böyle yaptı o şuna şöyle dedi o da buna böyle dedi. Böyle dövüştüler böyle dövüştüler. O münafıkların işi.

Men ehabbehüm ehabbehullâhu. "Kim bunları severse Allah da onları sever." *Ve*

¹⁶ Buhârî, "Menâkib", 63, r. 3783; Müslim, "Îmân", r. 129; Tirmizî, "Menakib", 66, r. 3900; Ahmed b. Hanbel, IV, 283, r. 18500; Ahmed b. Hanbel, IV, 292, r. 18576; Tayâlisî, *Müsned*, II, 97, r. 764; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, VII, 381, r. 8276; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XII, 6, r. 33706.

men ebğadahüm. “İsterse birisi olsun isterse hepsi, kim bunlara buğz ederse.” *Ebğadahullâhu.* “Allah da onlara buğz eder.”

Şimdi bakınız ravilerini okuyayım.

Taberani, Ahmed b. Hanbel, Müslim, Buhari, Nesei, Tirmizi -*sahihun*- Berâ *radiyallahu anh'*ten.

Onun için sen o arada olan gürültülere kavgalara hiç kulak asma. Onlar olmuş bitmiş şeyler. İmam Gazzâli ne güzel söyler; “Onlar kılıçlarını kana buladıysalar senin de dilini kana bulamaya hakkın yok, lüzum yok. O geçmiş devir. Sen onların hakkında hüsn ü zan et.”

Bak şimdi bak, halimize iyi bakalım.

«لَا يَحِلُّ لِلْخَلِيفَةِ مِنْ مَالِ اللَّهِ إِلَّا قَضَعَتَانِ: قَضَعَةٌ
يَأْكُلُهَا هُوَ وَأَهْلُهُ، وَقَضَعَةٌ يَضَعُهَا بَيْنَ يَدَيْ النَّاسِ.
حم، عَنْ عَلِيٍّ.»

*Lâ yahillu li'l-halîfeti min mâlillâhi illâ kas'atâni: Kas'atün yekülühâ hüve ve ehlühü ve kas'atün yedauhâ beyne yede'n-nâsi.*¹⁷

¹⁷ Deylemî, *el-Firdevs*, V, 166, r. 7837; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, V, 364, r. 13251.

Halife oldu. Reisi cumhur de, halife de, kral de, padişah de, ne dersen de. Baş. Bu baş olan kimseye o zamanlar halife adı takılıyor.

“Bunlara helal olmaz.” *Min mâlillâhi.* “Beytümaldan yemek.” *İllâ kas’atâni.* “Ancak iki tane çanak.”

İki çanak.

Kas’atün yekülühâ hüve ve ehlühû. Bir çanak kendisine, halifenin kendisine bir çanak.” *Ve kas’atün yeda’uhâ beyne yede’n-nâsi.* “Bir çanak da gelecek misafirlerin önüne koymak için.”

Lâ yehillu diyor. Halifeye layık olmaz ki öyle envai çeşit yemekleri kendisine doldursun, sofrasına doldursun; hem yesin hem yedirsin. Caiz olmaz.

Bugün biz de en aciz [kişinin bile sofrası dolu.] Halife tabi baş. Onun sofrasında ne olursa hakkı vardır. Fakat biz bile bugün bire tenezzül etmiyoruz. Bir çorbaya tenezzül edenimiz yok. Mutlaka çorbanın yanında etlisi olacak, tatlısı olacak, tuzlusu olacak. Eğer bize bir çorba koyarsa biz bir daha davet edenin evine gitmeyiz. Sen bizi bir çorbayla savıyorsun deriz. Bir daha gitmeyiz.

Gider miyiz?

Şeye bak şimdi. İpin ucu nereden geliyor. Çok aşırı israfımız var.

Bugün bir efendi geldi. Kendisi Kütahya'dan. Mühendis olmuş. Almanya'da okumuş. Bu kaloriferlerin bir terazisini bulmuş, ki o teraziye göre herkes istediği kararda yakabiliyor kaloriferini ve parasını da ona göre ödüyor. Ki, bu yarı yarıya ödemeyi düşürüyor. Hesap yapmış yapmış kaloriferleri de meydana getirmiş şeyleriyle beraber. Kendisini bu şekilde takdim etti bize.

Fakat israf bahsini anlatıyor. Şimdi mesela bir elektriği yakarsınız sabaha kadar yanar. İşte 10 mumluk, 50 mumluk, 100 mumluk yanar. Hepsinin bir ayrı ayrı hesabı var masrafı var. Çeşmeden akan sular, ki su idaresinde bulunan birisi söylemiş. Damlacıklar, hani çeşmelerimizden bazı lastiği eskiyor da damlıyor şıp şıp şıp. O şıp şıp damlayan damlacıklar yüzbinlerce musluktan akınca bir dere haline geliyor. Yüzbinlerce musluktan birer damla böyle akınca bakıyorsun koca bir boru su akıyor ortaya.

İsraf!..

Halbuki israfın kökü haram. Biz bunu, eskiden dedelerimiz ibrikle alırlardı. Otururlar oturdukları ibrikle alır hiçbir su ziyan olmazdı. Şimdi çeşme akıyor tabi şar şar şar şar, biz de alıyoruz altından bir su. Fakat eğer akmasa o su dursa bakıyorsun koca bir leğen su olmuş.

O koca bir leğen bir suyla alınan abdest caiz mi?

E canım akıyor işte, Allah da gökten veriyor ama bütün milletin hakkı var.

O mahalleye hiç su gitmiyor.

Niçin?

Biz kullanıyoruz.

Herşeyde öyle...

Oradaki israfı anlattı da adam. Şimdi o ateş, o ısınma ateşle oluyor. Ateşle bugün o gazla benzinle neyse mazotla oluyor. O da dışarıdan geliyor. Onun gelişinle fazla harcanış arasında çok milyonlardan masraf çıkardı adam.

İsraf! İsraf var milyonlarla böyle.

Allah kusurlarımızı affetsin!

Bak ama Cenâb-ı Peygamber bir kap halifeye yeter diyor. Halife ne olursa olsun. Bir

kap sana yeter bir kap da misafirine koy diyor.

Allah kusurumuzu affetsin.

Hala maaş yetmiyor diyoruz. Para yetmiyor diyoruz. İşte şu yetmiyor bu yetmiyor.

Yeter mi ya?

«لَا يَحِلُّ دَمٌ أَمْرِيٍّ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّي
رَسُولُ اللَّهِ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ: الثَّيِّبِ الزَّانِي،
وَالنَّفْسِ بِالنَّفْسِ، وَالتَّارِكِ لِدِينِهِ الْمُفَارِقِ
لِلْجَمَاعَةِ. عب، حم، ش، خ، م، د، ت، ه ن، عَنِ ابْنِ
مَسْعُودٍ.»

*Lâ yahillu dem'ümriin müslimin yeşhedü
en lâ ilâhe illallâhu ve ennî resûlullâhi illâ
bi-ihdâ selâsetin: es-Seyyibi'z-zânî ve'n-nefsi
bi'n-nefsi ve't-târiki li-dînihi'l-müfâriki li'l-
cemâati.*¹⁸

¹⁸ Buhârî, "Diyât", 6, r. 6878; Müslim, "Kasâme", r. 25; Müslim, "Kasâme", r. 26; Ebû Dâvud, "Hüdûd", 1, r. 4352; Tirmizî, "Diyât", 10, r. 1402; Nesâî, "Tahrîmü'd-dem", 4, r. 4016; Nesâî, "Kasâme", 5, r. 4721; İbn Mâce, "Hüdûd", 1, r. 2534; Dârimî, "Hudûd", 2, r. 2344; Dârimî, "Siyer", 11, r. 2491; Ahmed b. Hanbel, I, 382, r. 3621; Ahmed b. Hanbel, I, 428, r. 4065; Ahmed b. Hanbel, I, 444, r. 4245; Abdürrezzak, *Musanef*, X, 167, r. 18704; İbn Ebî Şeybe, *Musanef*, V, 452, r. 27901; İbn Ebî Şeybe, *Musanef*, VII, 321, r. 36492; İbn Ebî Şeybe, *Müsned*, I, 169, r. 244; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VIII, 35, r. 15844; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VIII, 337, r. 16818; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VIII, 337, r. 16819; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VIII,

Lâ yahillu dem'ümriin müslimin yeşhedü en lâ ilâhe illallâhu ve ennî resûlullâhi. Hiçbir müslümanın ki o müslüman Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in risaletine ve Allahu *celle ve alâ*'nında birliğine şهادet eden hiçbir müslümanın kanı helal olmaz.”

Kanı helal olmaz. Kimse onu öldüremez.

İllâ bi-ihdâ selâsetin. “Ancak üç şeyden dolayı öldürülür.”

Dikkat edin!

es-Seyyibü'z-zânî. “Birisi, evlenmiş bir insan, evliliği halinde zina ederse katli vaciptir.”

O zaman sayımız çok azalır. Sayımız çok azalır. Evli bir insanın zina yapmasından dolayı katli vacip oluyor.

Nasıl yaparsın sen onu?

Evinde ailen var, çocuğun çocuğun var.

E bekâr olursa?

Bekâra da sopa lazım.

Ama ölecekmiş.

Ölürse ölsün.

Birisi katli-i zânî. İkincisi, dikkat edin!

352, r. 16861; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VIII, 370-1, r. 16923; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VIII, 492-3, r. 17317; Begavî, *Şerhu's-sünne*, X, 147, r. 2517.

Ve'n-nefsü bi'n-nefsi. "Adam öldürmüş. Adam öldürdüğünden dolayı onu da öldürmek caiz."

Kâtil. Mesela [Kral] Faysal'ı öldürdü adam onu da öldürdüler tabi.

Sonra birisi de;

Ve't-târikü. Terk edici.

Neyi?

Li-dînihî. "İslâm dinine girdikten sonra dinini terk eden o da katlolunur."

Üçüncüsü;

el-Müfâriki li'l-cemâati. "Cemaati bölenler onlar da katlolunur."

Sen deme ki Şehzade başındaki hangi sultan oğlunu katletmiş diyerekten.

Kanuni değil mi?

Oğlunu nasıl katletmiş herif?

Fakat oğlu bölüyor İslâm cemaatini.

Onun bölüşü, cemaati bölüşüne, ooo, fetva çıktı, caizdir dediler. İslâm'ın ayrılması için oğlunu da gözü görmedi.

Ne oldu bizim halimize şimdi?

Allah kusurlarımızı affeylesin.

Ravilerini de okuyuvereyim teberrüken.

Abdurrezzak, Ahmed b. Hanbel, İbn Ebî Şeybe, Buhari, Müslim, Ebû Davud, Tirmizi,

İbn Mace, Nesei. Hepsi birden İbn Mes'ûd *radıyallahu anh'* ten rivayet ediyorlar.

Yine bu hadisin bir aynısını Hz. Aişe vali-demiz naklediyor ki şöyle;

«لَا يَحِلُّ دَمُ أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ الْقِبْلَةِ إِلَّا رَجُلٌ قَتَلَ
فِيُقْتَلُ، وَالثَّيِّبُ الزَّانِي، وَالْمُفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ. ك،
عَنْ عَائِشَةَ.»

*Lâ yahillu demü ehadin min ehli'l-kıbleti
illâ raculün katele fe-yuktelü ve's-seyyibü'z-
zânî ve'l-müfâriku li'l-cemâati.*¹⁹

*Lâ yahillu demü ehadin min ehli'l-
kıbleti.* "Ehl-i kıbleden hiç kimsenin kanı he-
lal olmaz." *İllâ racülün katele fe-yuktelü.*
"Ancak bir racül ki o kâtil oldu. Katil oldu-
ğundan dolayı onu katletmek helal olur."

İkincisi;

Ve's-seyyibü'z-zânî. "Evli bir insanın zi-
na ederse katli caiz olur, helal olur."

Üçüncüsü;

¹⁹ Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 394, r. 8042; Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 393, r. 8041; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, I, 90, r. 383.

Ve'l-müfâriku li'l-cemâati. "Cemaat-i İslâmiyeyi partileyen, ayırayanlar da katli caizdir." demiş vesselam.

Bursa'daki Camii Kebir'de koca bir levha var, kapıdan girince şöyle duvara yazmışlar, levhada değil de duvarda yazılı.

«الْجَمَاعَةُ رَحْمَةٌ، وَالْفُرْقَةُ عَذَابٌ. عم هب خط عن

النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ»

el-Cemâ'atü rahmetün ve'l-fürkatü azâbun.

"Cemaatte rahmet var ayrılıkta azap var."

Bu gün çektiklerimizin cezası.

Bak şimdi;

«لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُفَرِّقَ بَيْنَ اثْنَيْنِ إِلَّا بِإِذْنِهِمَا. حم،

ت حَسَنٌ، د، عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ

جَدِّهِ»

*Lâ yahillu li-raculin en yüferrika bey-ne'sneyni illâ bi-iznihimâ.*²⁰

²⁰ Ebû Dâvud, "Edeb", 24, r. 4845; Tirmizî, "Edeb", 11, r. 2752; Ahmed b. Hanbel, II, 213, r. 6998; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IX,

“İki arkadaşın arasına girip onların arasını açmak bile caiz değil.”

İki arkadaş konuşuyorlar.

Ben de geleyim iştirak edeyim.

Olmaz.

Onlar konuşurken onların arasına girmeye hakkımız yok.

İllâ bi-iznihimâ. “Müsaade ederseniz ben de geleyim mi arkadaş?”

Yok, biraz müsaade et, biraz bizim kendi konuşacağımız var.

Pekâlâ hiç uğramayın oraya.

Sonra deme ki işte beni aralarına almadılar filan diye de dedikoduya başlama.

d. Üç Günden Fazla Küs Kalmayın

Yine;

«لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ مُّسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ،
وَالسَّابِقُ يَسْبِقُ إِلَى الْجَنَّةِ. ابْنُ النَّجَّارِ، عَنْ أَبِي
هُرَيْرَةَ.»

137, r. 25384; Buhârî, *el-Edebü'l-müfred*, I, 390, r. 1142; Harâîfî, *Mesâviü'l-ahlâk*, I, 242, r. 510.

*Lâ yahillu li-raculin müslimin en yehcüre ehâhu fevka selâseti eyyâmin ve's-sâbiku yesbiku ile'l-cenneti.*²¹

Lâ yahillu li-raculin müslimin. “Hiçbir müslümana helal olmaz ki.” *En yehcüre ehâhu fevka selâseti eyyâmin.* “Üç günden fazla kardeşine küs olsun.”

Üç günden fazla kardeşine küs olsun, hiçbir müslümana bu caiz olmaz. Helal olmaz. Hatta bizim büyük anane misallerinde, “Kadının örtüsü kuruyuncaya kadar.” demişler.

Ve's-sâbiku. “Selamını evvel veren ve konuşmaya evvel başlayan.” *Yesbiku ile'l-cenneti.* “Cennete de önce girer.”

Cennete önce girmek isteyen evvela selamını versin kardeşi ile görüşsün. Küslüğü kaldırsın ortadan yani. Ama ötekisi konuşmazsa vebal onun olur.

«لَا يُحِقُّ الْعَبْدُ حَقِيقَةَ الْإِيمَانِ حَتَّى يَغُضَبَ لِلَّهِ،
وَيَرْضَى لِلَّهِ. فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ، فَقَدْ اسْتَحَقَّ حَقِيقَةَ
الْإِيمَانِ. وَإِنَّ أَجْبَائِي وَأَوْلِيَائِي الَّذِينَ يُذَكَّرُونَ

²¹ Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IX, 48, r. 24874.

بِذِكْرِي، وَأُذْكَرُ بِذِكْرِهِمْ. طس، عَنْ عَمْرِو بْنِ
الْحَمِقِ. وَضَعَّفَ.

*Lâ yuhikku'l-abdü hakîkate'l-îmâni hattâ yağdabe lillâhi ve yerdâ lillâhi. Fe-izâ fe'ale zâlike fekadi'stehakka hakîkate'l-îmâni. Ve inne ehibbâi ve evliyâi'Illezîne yüzkerûne bi-zikrî ve ezkûru bi-zikrihim.*²²

Lâ yuhikku'l-abdü hakîkate'l-îmâni. Kişiyine hakikati imana nail olamaz, erişemez.” *Hattâ yağdabe lillâhi ve yerdâ lillâhi.* “Kızdığı vakit Allah için kızacak, sevdiği vakit de Allah için sevecek. Rızılı olması da Allah için olacak.” *Fe-izâ fe'ale zâlike.* “Böyle Allah için kızıyor ve Allah için rızılı oluyorsa.” *Fekadi'stehakka hakîkate'l-îmâni.* “O zaman hakikati imana nail olur, müstehak olur.”

Şimdi bunu iyi dinleyin! Cenâb-ı Peygamber buyuruyor;

Ve inne ehibbâi ve evliyâi. Benim ehibbam, dostlarım, sevgililerim ve velilerim.” *Ellezîne yüzkerûne bi-zikrî.* “Benim zikrimle zikrederler.” *Ve ezkûru bi-zikrihim.* “Ben de

²² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, I, 203, r. 651; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, I, 58, r. 192; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, I, 42, r. 99.

onları beni andıklarından dolayı ben de onları anarım.”

Salât ü selâm getirmek. Ne yaparsan yaparsın. *Fezkurûnî ezkurküm*²³ âyet-i kerimesinin meali.

Fezkurûnî. “Siz Allah deyiniz ve Allahu *celle ve alâ'nın* emirlerine imtisal ediniz.”
Ezkurküm. “Ben de sizin bütün hacetlerinizi size veririm.”

Sizin hacetlerinize nail olmak istiyorsanız benim emrimi tutun. Beni hatırlayın, emirlerimi tutun yasaklarımdan da içtinab edin demektir.

«لَا يَحِلُّ لِمَرْأَةٍ تُوْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ تُسَافِرَ
مَسِيرَةَ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ إِلَّا مَعَ ذِي مَحْرَمٍ. مَالِكٌ، حَم، خ، م،
د، ت، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Lâ yahillu li'mreetin tü'minü billâhi
ve'l-yevmi'l-âhiri en tûsâfire mesîrete yev-
min ve leyletin illâ mea zî mahremin.*²⁴

23

²⁴ Buhârî, "Taksîru's-salât", 4, r. 1088; Müslim, "Hac", r. 421; Ebû Dâvud, "Menâsik", 2, r. 1723; Tirmizî, "Radâ", 15, r. 1169; Muvatta', "İsti'zân", r. 37; Ahmed b. Hanbel, II, 236, r. 7222; Şâfiî, *Müsned*, I, 171, r. -1; İbn Huzeyme, *Sahîh*, IV, 134, r. 2523; İbn Hibbân, *Sahîh*, VI, 437, r. 2725; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, III, 199, r. 5409; Bey-

Bunu da duymak ve duyurmak da lazım. Duymak ve duyurmak da lazım! Bu gün hac yolunun en çok müşterileri hanımlardır. O hanımların da çoğu dullardır. Bak ne diyor Cenâb-ı Peygamber.

Lâ yahillu li'mreetin tü'minü billâhi ve'l-yevmi'l-âhiri. "Allahu celle ve ala'ya iman eden, âhirete iman eden hiçbir kadına helal olmaz ki." *En tûsâfira mesîrete yevmin ve leyletin.* "Bir gün ve bir gecelik yere misafirlik yapsın. Sefer yapsın."

Burada iki tane tâbir var: Allah ve Resûlüne inanan ve âhirete inanan...

Akşam dinledim de çok üzüldüm. Cenaze namazı kılmışlar Fatih'te. Cenaze kılıyor Fatih gibi bir camide. Namazı kılmayan dese bir şey değil, namazı kılan diyor ki;

"Oh, bitti artık işte. Kurtuldu gitti." diyor. "Artık buna ne hesap var ne kitap var. Buraya kadardı bunun işi!"

E bundan sonra için âhîret?

"Yok, bitti!" diyor.

Yok bitti diyor! Nasıl olur yahu âhîrete inanmayan insan müslüman olur mu?

---

hakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, V, 371, r. 10138; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VI, 723, r. 17579; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, IX, 157.

Bu namaz kılan adam diyor bunu.

Ahiret var yahu?

“Âhiret ne? Öldü bitti!” diyor.

Tekrar dirilsin olur mu bu hiç. Çürüdü gitti toprak oldu gitti.

Sen yoktan nasıl var oldun ya? Yoktan nerden oldun?

Yoktan seni yaratan Allah tekrar yapacak işte canım.

Yapmasında zorluk mu var?

Eğer zorluk var diyorsan Allah'ı tanımamışsın demek.

Allah'ın kudreti her şeye şayan.

O'nun için yapamaz bir laf olabilir mi hiç?

Allah muhafaza etsin.

Onun için iman denildiği vakitte âhirete iman şart. Onun için *ve'l-yevmi'l-âhir* diyor. Âhiret gününe iman şart.

Öldükten sonra, evet öleceğiz çürüyeceğiz, toprak olacağız, tarla yapacaklar sürecekleler. Belki kerpiç yapıp duvarlara koyacaklar. Şunu yapacaklar bunu yapacaklar. Belki tuğla yapacaklar fırınlarda yakacaklar. İşte bir şeyler olacak. Olacak ama, desti de yapacak her şey yapacak. Olacağız ama Allahu

celle ve alâ yine bizi diriltecek vesselam.
Lafın kısası.

Ufacık bir hikaye aklıma geldi.

Esteîzübillah;

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى﴾

*Ve iz kâle İbrâhîmu rabbi erinî keyfe
tuhyî'l-mevtâ.*²⁵

“Yârab! Şu sen ölüyü nasıl diriltiyorsun bana şunu bir göster?”

E İbrahim sen inanmıyor musun benim [ölüleri dirilttiğime]?

İnanıyorum yâ Rabbi! Âmennâ ama müşahede de edeyim, göreyim bakayım nasıl yapıyorsun bu işi?

Eh, al bakalım dört tane kuş. Yol tüylerini yani öldür bunları. Öldür, tüylerini de parçala. Uçur, dağlara taşlara gitsinler. Sonra, “Allah’ın izniyle gelin bakalım!” de.

Hepsi derlendi toplandı geldi İbrahim *aleyhisselam*’a. Başları [İbrahim *aleyhisselam*’ın] elinde. Hepsi başlarıyla beraber hayat sahibi oldular.

Birisi yine dedi;

---

²⁵ 2/Bakara, 260.

“Yarab! Biliyorum ama bu insanların kimisi denize gidiyor, kimisi dereye gidiyor, kimisi atomdan yok oluyor, kimisi şöyle oluyor böyle oluyor. Bunları nasıl toplayacaksın sen? Nasıl olacak bu?”

Çünkü adam bir deniz kenarındaymış. Ölmüş birisi, dalga geliyor atıyor onu karaya. Karadaki hayvanlar hemen fırsattan istifade birer parça koparıp kaçıyorlar. İkinci bir dalga geliyor alıyor onu denize. Hemen balıklar kapışıyorlar. Adam taaccüp etmiş.

Ya bunun bir kısmı balıkların karnına gitti bir kısmı canavarların boğazına gitti. Bu adam dirilecek ama nasıl dirilecek acaba?

Sonra Cenâb-ı Hak onları nasıl dirilteceğini bilfiil gösteriyor.

Allahu Teâlâ kadiri mutlaktır. Allah'ı bilmek büyük bir devlettir ha! Öyle “Allah vardır!” demek kafi değil. Allah, sıfât-ı zâtiyesi ve sıfât-ı subûtiyesi var.

Allahu Teâlâ Kâdir mi?

Bitti.

Kâdir olduğuna inandıktan sonra her şeyi yapar.

e. Mahremiyet Ve Seyahat Kısıtlamaları

Onun için; *tü'minü billâhi ve'l-yevmi'l-âhiri*.

Hem Allah'a inanıyor hem âhiretine inanıyor. O kalksın da buradan bir günlük bir gecelik yola misafir gitsin.

Olmaz.

İllâ me'a zî mahremin. “Ancak yanında bir mahrem bulunacak.”

Halbuki bana bu sefer kanaat de geldi ki biz mesela kocasıyız karısının. Bizim de faydamız yok orada.

Karın olmuş ne olacak?

Hakim olamıyorsun.

Bir misal söyleyeyim. Hanıma dedim ki;

“Sen şurada dur, şeytanı taşlamaya gideceğim.”

Bir kenar bir yere soktum onu orada duruyor.

Ben gittim taşı atıp geleceğim. Bir de baktım ki hanım yok.

Yok!

Uzaktan bir ses geliyor ağlıyor birisi. Baktım hanım!

Bir grup gelmiş sürüklemiş gitmiş.

Ne yapacaksın?

Duramazsın ki önünde. Sürükleyip götürüyor.

Sen koca olsan ne yapacaksın yani?

Hiç.

Binâenaleyh kadın kısmına farz bir kere. Yaptın mı farzını evincağınızda otursun.

Ama sevapmış.

Sevap çok canım. Kaç tane sevap var. Hesapsız sevaplar var. Sabahleyin otur camide yarım saat iştirake kadar zikrullah et, ibadet et, kalk namaza, hiç eksiksiz bir hac bir umre sevabı hazır.

Onun için Cenâb-ı Peygamber bunu hanımlara hanımları sevmediğinden değil, hanımları sevdiğinden dolayı diyor bunu. Hanım nazik bir mahluk. Nazik bir mahluk olduğu için o sıkıntıların içersinde ezilmesin. İşte taş atmaya gidemiyor.

Nasıl gideceksin?

Yüzbinlerce kişinin arasında ezilir insan. Koca kuvvetli insanlar dayanamıyor da hanım nasıl dayanacak o kişinin içinde.

E sonra gece yapsın.

Gece yapsın o da kerahetle olur.

Dünkü derstede söylemiştik ya, hanımların tesettüre riayeti babında, “Onların çar-

daklara bile çıkmasına müsaade etmeyin.” diyerekten. Çok ince meseledir. Hanım nazik bir mahluktur. Onu bazı kitaplarda çok güzel tafsilatlı izahatını yapmıştır. Güle benzetmiş. Kokuya benzetmiş. O gül sana mahsustur. Sen koklayacaksın. Onu herkese koklatırsan herkesin eline verersen o gülün hayrı kalmaz demiş. Binâenaleyh hanım eline filesini alsın da çarşıda pazarda hizmetkâr gibi dükkan dükkan, pazar pazar dolaşsın da filesini doldursun da hamal gibi de yüklensin evine gelsin. Bu erkeğin şerefiyle mütenasip değildir. Erkeklik şerefine yakışmaz. Erkek hanımının muhafazasıyla memur. O evinde oturacak sen onun ihtiyacını görmekle vazifelisin. Baksana bir günlük yola bile yalnız başına gitmesine müsaade etmemiş Resûlü Ekrem.

Niçin?

Zayıf mahluktur.

Onun için Konya mebusu Vehbi Efendi'nin bir tefsiri var ya. Onun bir de Ahkâm-ı Kur'âniye'si var. Ahkâm-ı Kur'âniye'sinde hanımlar hakkında güzel izahat vermiş. O güzel izahatın karşılığında diyor ki;

“Hanım kar gibidir. Kar. Güneşi gördüğü vakitte erimek mecburiyetindedir. Lodosu gördü mü hiç dayanamaz.”

Tabiri dinliyor musunuz?

“Kar gibidir güneşi gördüğü vakitte dayanamaz erir. Lodosu görünce hiç dayanmaz.”

Binaenaleyh onun muhafazası o hanımın sahibine aittir. Binaenaleyh beşer bugün çok çeşitli tıynette. İleriye gitmeye lüzum yok.

Allah kusurlarımızı affetsin.

Yine buyuruyor;

«لَا يَحِلُّ لِمَرْأَةٍ تُوْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ تُسَافِرَ
سَفْرًا يَكُونُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَصَاعِدًا، إِلَّا مَعَهَا أَبُوهَا أَوْ
ابْنُهَا أَوْ زَوْجُهَا أَوْ أَخُوهَا أَوْ ذُو مَحْرَمٍ مِنْهَا. حم، م،
د، ت، هـ، ح، ب، وَالذَّارِمِيُّ، وَابْنُ خُزَيْمَةَ، عَنْ أَبِي

سَعِيدٍ»

*Lâ yahillu li'mreetin tü'minü billâhi
ve'l-yevmi'l-âhiri en tûsâfire seferen yekûnu
selâsete eyyâmin fe-sâiden illâ meahâ ebûhâ*

*evi'bnühâ ev zevcühâ ev ehûhâ ev zûh mahremîn minhâ.*²⁶

Bu yukarki hangi mezhebin delili olduğunu bilmiyorum ama işte bu da bizim mezhebin delili.

Lâ yahillu li'mreetin tü'minü billâhi ve'l-yevmi'l-âhiri. "Allahu celle ve alâ'ya ve âhirete iman eden hiçbir kadına helal olmaz ki." *En tûsâfira seferan.* "Bir sefere çıksın ki o sefer." *Yekûnü selâsete eyyâmin.* "Üç günlük yoldur."

Üç günlük yola o kadın kendi başına çıksın caiz olmaz.Yahut daha fazla.

İllâ me'ahâ. "Ancak onunla olur." *Ebûhâ.* "Babası." *Ev ibnühâ.* "Yahut yetişmiş bir oğlu." *Ev zevcühâ.* "Yahut kocası." *Ev ehûhâ.* "Yahut kardeşi." *Ev zû mahremîn minhâ.* "Amcası dayısı gibi mahreminden birisi olursa bununla beraber üç günlük yola ister memleket dahilinde ister memleket haricinde gidebilir."

---

²⁶ Müslim, "Hac", r. 423; Ebû Dâvud, "Menâsik", 2, r. 1726; Tirmizî, Radâ', 15, r. 1169; İbn Mâce, "Menâsik", 7, r. 2898; Dârimî, "isti'zân", 46, r. 2720; Ahmed b. Hanbel, III, 54, r. 11515; İbn Huzeyme, *Sahîh*, IV, 133, r. 2519; İbn Hibbân, *Sahîh*, VI, 435, r. 2722; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, II, 411, r. 1197; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VI, 723, r. 17580.

Bu olmadıkça gitmesi caiz değildir vesse-
lam. Bu İslâm kaideleridir. Ama bu İslâm kai-
delerine uymazsan nasıl istersen öyle yapar-
sın o zaman.

Yine buyuruyor ki;

«لَا يَحِلُّ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَصُومَ وَزَوْجُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ،
وَلَا تَأْذَنَ فِي بَيْتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ. وَمَا أَنْفَقَتْ مِنْ نَفَقَةٍ
مِنْ غَيْرِ أَمْرِهِ، فَإِنَّهُ يُؤَدِّي إِلَيْهِ شَطْرَهُ. خ، عَنْ أَبِي
هُرَيْرَةَ.»

*Lâ yahillu li'l-mer'eti tesûme ve zevcû-
hâ şâhidün illâ bi-iznihi ve lâ te'zene fî bey-
tihi illâ bi-iznihi. Ve mâ enfakat min nafaka-
tin min ğayri emrihi fe-innehu yüeddâ ileyhi
şatruhu.*²⁷

*Lâ yahillu li'l-mer'eti tesûme ve zevcû-
hâ şâhidün.* “Bir kadın kocası yanında iken
nafile oruç tutması caiz değildir.”

Nafile oruç yalnız.

İllâ bi-iznihi. Efendisinden müsaade is-
ter, “Efendi yarın ben oruç tutacağım müsa-
ade eder misin?”

²⁷ Buhârî, "Nikâh", 86, r. 5195; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, I, 93, r. 282; Begavî, *Şerhu's-sünne*, VI, 203, r. 1695.

“Eh, tut hanım.” derse caizdir. “Yok olmaz!” derse tutamaz.

Ve lâ te'zene fî beytihi illâ bi-iznihi. “Evime filanlar gelecek müsaade eder misin?”

“Eh, gelsinler!” derse alırsın misafirlerini. “Yok olmaz!” derse alamazsın o misafirleri eve.

Ve mâ enfakat min nafakatin min ğayri emrihî. “Paralar meydanda, evin efendisine sormadan tutuyor oradan infak ediyor. Fukaraya şuraya buraya veriyor.” *Min ğayri emrihî.* “Efendisinin emri olmadan.” *Fe-innehû yueddâ ileyhi şatruhu.* “O aldığı sevabın yarısı efendisinin olur.”

Kendi nafakasından bile olsa sevabının yarısı efendisinin olur.

«لَا يَخْرُجُ الدَّجَّالُ حَتَّى لَا يَكُونَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَيْهِ
الْمُؤْمِنِ مِنْ خُرُوجِ نَفْسِهِ. حل، عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ.»

*Lâ yahrucu'd-deccâlû hattâ lâ yekûne şey'un ehabbe ile'l-mü'mini min hurûci nefsihi.*²⁸

²⁸ Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XIV, 323, r. 38816.

Deccal bir bela. Bu deccale inanmak lazım. Ta Peyamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz zamanından beri bunun duası var.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ
فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ. حم م ده ح ب عن أبي
هُرَيْرَةَ.

Allahümme eûzubike min azabi cehennem ve min azâbi'l-kabri ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memâti ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-deccâl.

Bu kadar bunun şerrinden Allah'a sığınmışlar.

Lâ yahrucu'd-deccâlü. "Bu deccal çıkmaz." *Hattâ lâ yekûne şey'ün ehabbe ile'l-mü'mini min hurûci nefsihî.* "Gayri canına o kadar bıkaçak ki mü'min, canım çıksa da kurtulsam diyecek."

O canım çıksa da kurtulsam dediği zamanda çıkacak deccal. Deccalin çıkmasıyla mehdinin çıkması da bir ana rast gelecek.

Yine bakınız bu da hoş;

«لَا يَخْرُجُ الدَّجَالُ حَتَّى يَذْهَلَ النَّاسُ عَنْ ذِكْرِهِ،
وَحَتَّى تَتْرُكَ الْأَئِمَّةُ ذِكْرَهُ عَلَى الْمَنَابِرِ. عَم، وَابْنُ
قَانِعٍ، عَنِ الصَّعْبِ بْنِ جَثَّامَةَ.»

*Lâ yahrucu'd-deccâlü hattâ yezhele'n-nâsü an zikrihi ve hattâ tetrüke'l-eimmetü zikrehu ale'l-menâbiri.*²⁹

Lâ yahrucu'd-deccâlü. “Deccal denilen şey çıkmaz.”

Deccal yalancı adam. Yalancı. Altınlar var ya, kalp paraları altın suyuna buluyorlar da altın diye satıyorlar kandırıyorlar bazan. İşte bu da insanım diyerekten ortaya çıkan bir yalancı.

Hattâ yezhele'n-nâsü an zikrihî. “İnsanlar bunu unutacaklar böyle şey yok, öyle inanmayın bunlara.”

Deccal meccal denilen şey yok. Unutulacak kimse söyleyemeyecek artık.

---

²⁹ Ahmed b. Hanbel, IV, 72, r. 16667; Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, II, 102, r. 992; Deylemî, *el-Firdevs*, V, 164, r. 7831; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, VII, 335, r. 12499; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, VII, 351, r. 12554; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XIV, 323, r. 38817; İbn Kânî, *Mu'cemü's-sahâbe*, II, 8.

Ve hattâ tetrüke'l-eimmetü zikrehu ale'l-menâbiri. "Artık hutbelerde filan bundan bahis olunmayacak."

Şimdi de yok ya. Şimdi kimse deccalden filan bahsettiği yok. Çünkü hepimiz deccal gibiyiz.

Allah esirgeye.

O sırada çıkacak deccal. Artık unutulmuş kim olduğu bilinmiyor. Kimse de söylemiyor böyle bir deccal vardır gelecektir filan haberi yok kimsenin. O anda çıkacak. Ne yapacaksa yapacak.

«لَا يُخْرِجُ الرَّجُلُ شَيْئًا مِنَ الصَّدَقَةِ حَتَّى يَفُكَّ عَنْ
لَحْيَيْ سَبْعِينَ شَيْطَانًا. هَب، وَابْنُ النَّجَّارِ، عَنْ بُرَيْدَةَ؛
طَب، عَنْ أَبِي ذَرٍّ مَوْقُوفًا.»

Lâ yuhricu'r-raculü şey'en mine's-
sadakati hattâ yefükke an lahyey seb'îne
şeytânen.³⁰

³⁰ Ahmed b. Hanbel, V, 350, r. 22962; İbn Huzeyme, *Sahîh*, IV, 105, r. 2457; Hâkim, *el-Müstedrek*, I, 577, r. 1521; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IV, 314, r. 7819; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, V, 137, r. 3199; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, I, 307, r. 1034; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VI, 385, r. 16177; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VI, 348, r. 16000; Rûyânî, *Müsned*, I, 68, r. 18; İbn Zencûye, *el-Emvâl*, II, 769, r. 1331.

Demin yukarda dedi ki; “İman ile bahillik bir arada birleşmez.”

Lâ yuhricu'r-raculü şey'en mine's-sadakati. “Bir kişi sadakasından bir şey çıkaramaz.” *Hattâ yefükke an lahyey seb'îne şeytânen.* “Yetmiş tane şeytan sakalına yapıyor, ‘Aman! Sakın verme! Parayı verme!’ diyor.

Bir tanecik kalmış onu da okuyayım;

«لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ حَبٌّ، وَلَا بَخِيلٌ، وَلَا لَيْمٌ، وَلَا
مَنَّانٌ، وَلَا خَائِنٌ، وَلَا سَيِّئُ الْمَلَكَةِ. وَإِنَّ أَوَّلَ مَنْ
يَقْرَعُ بَابَ الْجَنَّةِ الْمَمْلُوكُ وَالْمَمْلُوكَةُ. فَاتَّقُوا
اللَّهَ وَأَحْسِنُوا فِيمَا بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ اللَّهِ، وَفِيمَا بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَ مَوَالِيكُمْ. خَطِّ فِي «الْبُخْلَاءِ»، كَر، عَنِ أَبِي بَكْرٍ»

Lâ yedhulü'l-cennete habbun ve lâ bahîlun ve lâ leîmün ve lâ mennânün ve lâ hâinün ve lâ seyyiü'l-meleketi. Ve inne evvele men yakrau bâbe'l-cenneti'l-memlûkü ve'l-memlûketü. Fe'tteküllâhe ve ahsinû

*fîmâ beyneküm ve beynallâhi ve fîmâ beyneküm ve beyne mevâlîküm.*³¹

Lâ yedhulü'l-cennete evveliyen. "Cennete ilk önce giremeyecek." *Habbün.* "Hab, hilekârlar. Fesad ile hareket edenler." *Ve lâ bahîlun.* "Bahiller."

Mani'u'z-zekât. "Zekatlarını vermeyenler." demiş.

Ve lâ leîmün. "Levm olunanlar." *Ve lâ mennânün.* "Verdiğini başa kakanlar." *Ve lâ hâinün.* "Hainler." *Ve lâ seyyiü'l-meleketi.* "Tabiatı bozuk olanlar."

Bunlar cennete girseler de bilâhire girecekler. İlk girişte giremeyecekler.

Ve inne evvele men yakrau bâbe'l-cenneti'l-memlûkü ve'l-memlûketü. "Cennetin kapısını ilk önce köleler açacak."

Köleler açacak! Beğenmiyoruz ya köleyi. Köleyi beğenmez kimse. Köle. Kadın ve erkek. *Memlûke*, köle kadın.

Fe'tteküllâhe. "Ey insanlar Allah'tan korkun da." *Ve ahsinü fîmâ beyneküm.* "Aranızda iyi hareket edin."

---

³¹ İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XIV, 265, r. -1; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XVI, 89, r. 44037; Mizzî, *Tehzîbü'l-kemâl*, XIII, 153.

İyi hareket ediniz, birbirlerinize ihsan ediniz.

Ve beynallâhi ve fîmâ beyneküm. “Aranızda ve Allah ile kendi aranızda iyiliklerle hareketiniz.” *Ve beyne mevâlîküm.* [“Ve kölelerinize kendi aranızda...]

Allah kusurlarımızı affetsin. Tevfikatı samadaniyesine mazhar etsin. Sevdiği ve razı olduğu kullarının arasına cümlemizi kabul etsin.

Tekrar edeyim: Mü’min olmadıkça cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de mü’min olamazsınız.”

İnceliğe bakınız!

“Birbirinizi de sevmedikçe mü’min olamazsınız.”

Öyleyse Cenâb-ı Vâcübü’l-Vücûd buyurdu;

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾

*Inneme’l-mü’minûne ihvetün.*³²

“Bütün mü’minler, *lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah* diyenler kardeştir.”

³² 49/Hucurât, 10.

Binaenaleyh birbirinizin hatasından dolayı birbirinizi muahaze etmeyin. Ayıplamayın. Kusurlamayın. Onları tahkir, tezyif etmeyin. Sen kendin, mümkünse kendi hatanı kendi kusurunu bulup onu düzeltebiliyorsan, ne mutlu sana!

Allah kusurlarımızı affetsin. Tevfikatı samadaniyesine mazhar etsin. Sevdiği ve razı olduğu kullarının arasına kabul etsin.

Lillâhi'l-Fâtiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

